

Overordnet HF-studieplan for Vestegnen HF & VUC 2016-17

Introduktion til HF-studieplanen for Vestegnen HF & VUC

Hf-studieplanen for Vestegnen HF & VUC beskriver, hvorledes vi løbende planlægger, gennemfører og justerer undervisningen, så vi opfylder HF-bekendtgørelsens formål om, at vores kursister opnår almindelse, viden og kompetencer. Men lige så centralt er det for os, at vi imødekommer vores voksne kursisters uddannelsesmæssige og personlige behov.

Studieplanen støtter også målene i HF-bekendtgørelsen om at fremme kursisternes forudsætninger for at være aktive, demokratiske medborgere med indflydelse på egen og samfundets udvikling. Kursisterne skal her udvikle deres kreative og innovative evner, deres kritiske sans og deres ansvarlighed for det nære aspekt i tilværelsen såvel som for det europæiske og det globale.

Endelig afspejler studieplanen den samlede strategi og værdisæt på Vestegnen HF & VUC, hvor det står helt centralt, at vores skole "bygger på udfoldelse af frie tanker, viden og idéer gennem samtale og medbestemmelse... Alle har lige ret til uddannelse, og med ret følger pligt".

Studieplanen indeholder følgende afsnit, som beskriver principper og anviser en konkret køreplan for centrale elementer af undervisningen på Vestegnen HF & VUC:

- Kompetencer
- IT i undervisningen og digital dannelse
- Progression
- Tydelighed omkring faglighed, krav og pligter i kombination med rummelighed – Indsatsområde i 2015-17
- Voksenpædagogisk miljø og undervisningsdifferentiering – Indsatsområde i 2015-17
- Fler- og tværfagligt samarbejde
- Introduktions- og værkstedsundervisning
- Skriftligt arbejde
- Screening og visitering – Indsatsområde i 2015-17
- Læse- og skrivevejledning
- Evaluering
- Holdets studieplan og undervisningsbeskrivelse
- Gennemførelsesvejledning
- Internationalt arbejde
- Oversigt over studieplansarbejdet, evalueringer og tutorsamtaler

Den overordnede studieplan revideres en gang om året.

Kompetencer

På Vestegnen HF & VUC ser vi de gode studiekompetencer som nøglen til at mestre faglig læring på et højt niveau. Det er centralt for os, at den enkelte kursist bliver styrket i sin transformation fra at være en privat person, der søger ind på skolen til at blive en professionelt arbejdende kursist, der er klar til at blive studerende på en videregående uddannelse. Derfor prioriterer vi i høj grad arbejdet med studiekompetencerne og kursisternes bevidsthed om disse.

Kursisternes faglige kompetencer styrkes og udvikles i fagene, som det står beskrevet i fagenes læreplaner, og som det skal fremgå af de enkelte holds studieplaner.

IT- i undervisningen og digital dannelse

HF-kursister skal medbringe egen bærbar computer til al undervisning, fordi vi lægger vægt på, at alle kursister lærer at benytte moderne og effektive it-redskaber. Desuden skal kursister, lærere og administration bruge vores elektroniske platform (Fronter og Ludus Web) som kommunikationsform til lektier, opgaver, afleveringer osv.

For at vores kursister skal blive dygtige it-brugere og -borgere, sætter vi fokus på fem it-kompetencer i undervisningen. Det drejer sig om: informationsøgning, informationsbearbejdning, evnen til at vurdere it-båret kommunikation og dets konsekvenser, kreativitet samt brugen af it-værktøjer.

Med til digital dannelse hører også, at vi kender it-værktøjernes begrænsninger. Dvs. hvornår skal telefonen eller computeren være slukket, og hvornår skal kursisterne være on-line med alle de muligheder, det giver. Den dannelse sættes der også fokus på i undervisningen.

Progression

Faglærerne og lærerteamene tilrettelægger undervisningen med progression både med hensyn til det faglige indhold og til arbejdsformerne. Kursisternes forskellige kompetencer udvikles gradvist - fra det simple til det mere komplekse, fra enkeltfaglige elementer og arbejdsformer til større sammenhænge, perspektivering og avancerede arbejdsformer. Progression henviser således både til udvidelse af kursisternes forståelse af det enkelte fag og – hvor det er muligt - fagene i indbyrdes sammenhæng. Helt overordnet bevæger kursisterne sig fra et redegørende til et analytisk, diskuterende og perspektiverende niveau.

For en del af den faglige progression gælder også, at kursisterne møder kravet om at kunne skelne mellem konkrete og abstrakte former for viden, og at de derfor arbejder med at håndtere viden i sine forskellige fremtrædelsesformer.

Progressionen i undervisningen skal fremgå af klassernes og holdenes studieplan og undervisningsbeskrivelse.

Tydelighed omkring faglighed, krav og pligter i kombination med rummelighed – Indsatsområde i 2015-17

Faglighed er et bærende element i den måde, vi er skole på.

Vi har med succes satset stærkt på udvikling af effektive og aktiverende læringsformer i et anerkendende, rummeligt og inkluderende undervisningsmiljø, hvor lærerne til stadighed har fokus på klassens og den enkeltes trivsel.

Til gengæld forventer vi også af vores kursister, at skolegangen tages seriøst, og at enhver efter bedste evne lever op til de pligter, man har som et voksent menneske, hvor ens skolegang er lig med ens arbejde.

Skemaet nedenfor, viser hvilke arbejdsformer alle kursister på Vestegnen HF & VUC vil gøre erfaringer med samt hvilke kompetencer, de primært træner.

Arbejdsformer	Kompetencer, der trænes
Oplæg fra lærer og medkursister	<ul style="list-style-type: none"> • Notatteknik • Evnen til at lytte, vurdere og perspektivere det fremlagte stof
Individuelt arbejde	<ul style="list-style-type: none"> • Evnen til præcis formidling både mundtligt og skriftligt • Evnen til at planlægge og strukturere arbejdet • Evnen til fordybelse og koncentration • Evnen til problembehandling
Klassediskussioner	<ul style="list-style-type: none"> • Præcis formidling af egne synspunkter • Lydhørhed og respekt for andres holdninger • Kritisk stillingtagen
Gruppe- og projektarbejde	<ul style="list-style-type: none"> • Evnen til samarbejde • Evnen til at give og modtage respons • Evnen til at udvise ansvarlighed for fællesskabet • Evnen til at behandle viden og information selvstændigt • Evnen til problembehandling
Ekskursioner ud af huset og besøg af faglige personer uden for skolen	<ul style="list-style-type: none"> • Evnen til at perspektivere undervisningen til det omgivende samfund • Evnen til at se fagenes anvendelse i samfundet

Derudover arbejder vi generelt på at få bevægelse ind i undervisningen. Det betyder, at vores kursister jævnligt skal rejse sig fra stolene og være fysisk aktive, samtidig med at de arbejder med det faglige stof. Fysisk aktivitet skal forstås bredt og kan både være at gå en lille tur, mens man diskuterer et fagligt problem (walk 'n talk), boldkast samtidig med at man bøjer engelske udsagnsord og de såkaldte brain breaks (små, hurtige koordinationsøvelser). Alt sammen noget der er med til at give hjernen et pust og støtte den faglige læring.

Voksenpædagogisk miljø og undervisningsdifferentiering – indsatsområde i 2015-17

Mangfoldighed er et ord, der karakteriserer vores kursistgruppe, og den store forskellighed ses både i forhold til faglig dygtighed, motivation, alder, social baggrund og etnicitet. Men alle har det til fælles, at de er voksne mennesker, og at vi derfor også lægger stor vægt på, at vi møder hinanden som voksne mennesker med gensidig respekt. En del af det at vise hinanden respekt indebærer naturligvis også, at man følger skolens ordens- og studieregler, som ofte bliver omformet til konkrete færdselsregler på de enkelte hold i det omfang, det giver mening for voksne mennesker.

Den store mangfoldighed er en styrke for skolen og stiller samtidig store krav til undervisningen. Et af midlerne til at tilgodese den store faglige spredning på holdene er brug af 2-lærerordning i en del af undervisningen. På den måde baner vi vejen for undervisningsdifferentiering for at sikre et solidt fagligt udbytte for alle kursister.

Fler- og tværfagligt samarbejde

På Vestegnen HF & VUC tilrettelægges undervisningen i enkeltfaglige såvel som i flerfaglige forløb.

Flerfagligheden udfolder sig eksplicit i den naturvidenskabelige faggruppe og i kultur- og samfundsfagsgruppen. Men for alle faglige forløb på Vestegnen HF & VUC gælder, at man i det omfang, det er hensigtsmæssigt, mindst en gang skal gennemføre et tværfagligt samarbejde for bl.a. at styrke fagligheden og fordybelsen i et tema eller en problemstilling.

Introduktions- og værkstedsundervisning

På Vestegnen HF & VUC optræder introduktions- og værkstedsundervisning i forskellige former, alt efter hvilken tilrettelæggelsesform kursisterne er tilmeldt.

For kursister på det 2-årige HF er der tilrettelagt et særskilt introduktionsforløb, der introducerer kursisten til det at blive HF-kursist. Dette forløb afholdes fra kursusstart til efterårsferien, men med størst intensitet i de første 2-3 uger. Derudover er der i gennemsnit afsat en ugentlig lektion pr skoleår til værkstedsundervisning, der er tilrettelagt, så sammenhængen mellem værkstedsaktiviteterne og undervisningen i fag og faggrupper sikres. I værkstedsundervisningen sætter vi fokus på kursisternes studie- og arbejdsvaner og deres bevidsthed om læreprocesser og metoder. Formålet med denne undervisning er i sidste ende, at kursisternes faglige og studiemæssige mål skærpes, og at de bliver i stand til at handle hensigtsmæssigt for at nå disse mål.

For kursister på HF enkeltfag gælder, at både introduktions- og værkstedsundervisningen er en integreret del af undervisningen i alle fag og skal fungere som støtte til udviklingen af personlige kompetencer og studiekompetencer. Det betyder, at lærerne i den daglige undervisning sætter fokus på kursisternes studie- og arbejdsvaner samt deres bevidsthed om læreprocesser og metoder.

Skriftligt arbejde

I alle fag arbejder kursisterne med deres skriftlige kompetencer på mange måder. Skriftlighed udfoldes således ved bl.a. brainstorming, noteskrivning, oplæg, IT-præsentationer, plancher, udkast til opgaver og traditionelle afleveringsopgaver.

I faget dansk – eventuelt i samarbejde med et andet fag – skal kursisterne i første semester skrive en danskopgave, hvor grundlæggende skrive- og studieforberedende kompetencer øves. Disse udvikles sidenhen i en historieopgave (for de 2-årige HF-klassers vedkommende på andet semester). Begge opgaver er træning, så kursisterne selvstændigt kan skrive Større Skriftlige Opgave mod slutningen af deres fulde HF-forløb.

I fagene dansk, engelsk og matematik udgør skriftligt arbejde med krav om skriftlige afleveringer en central del af fagenes indhold. For at tilgodese de udfordringer, som en stor del af kursisterne oplever i forbindelse med opgaverne, er der i gennemsnit omlagt en ugentlig lektion af kursisttiden pr fag til at arbejde med det skriftlige arbejde på skolen. Her er fagets lærer også til stede.

På Vestegnen HF & VUC findes en progressionsplan for både faglige og studieforberedende skrivekompetencer i alle fag. På den baggrund udarbejder lærere og lærerteams studieplaner for de konkrete klasser og hold. Af fagenes progressionsplaner for skriftligt arbejde fremgår endvidere et konkret antal opgaver, som den enkelte kursist skal aflevere samt omfanget af

disse afleveringer, dvs. en beregnet kursisttid for den enkelte opgave. I klasser og fagpakker koordineres de forskellige fags opgaveafleveringer af lærerteamet.

Følgende tabel viser, hvor mange kursisttimer, den enkelte kursist i gennemsnit skal beregne til skriftligt hjemmearbejde i hvert fag.

Alle tal er i klokketimer	Samlet for faget	Fordelt over		Kursisttid/uge	
		1.år	2.år	hjemme 1.år eller forløbet	hjemme 2.år
Afsætning 0 til B	10,5			0,33	
Billedkunst C	5			0,16	
Billedkunst C til B	12,5			0,39	
Biologi C	16,7			0,52	
Biologi C til B	35			1,09	
Dansk C	28,5			0,14	
Dansk 0 til A	110	40	70	0,5	1,44
Design C	5			0,16	
Drama C	5			0,16	
Engelsk C	30			0,21	
Engelsk 0 til B	80	30	50	0,19	0,81
Engelsk C til B	50			1,78	
Engelsk B til A	60			1,88	
Erhvervsøkonomi	5			0,16	
Filosofi C	5			0,16	
Fysik C	16,7			0,52	
Fysik C til B	35			1,09	
Geografi C	16,7			0,52	
Historie 0 til B	25			0,78	
Historie B til A	28,5				
Idræt C	5			0,16	
Idræt C til B	12,5				
Innovation C	10,5			0,33	
Kemi C	16,7			0,52	
Kemi C til B	35			1,09	
Kulturfag	42,5	27,5	15	0,86	0,47
Markedskommunikation C	5			0,16	
Matematik C	57			1,03	
Matematik C til B	57			1,03	
Matematik B til A	57			1,03	
Mediefag	5			0,16	
Musik C	5			0,16	
Musik C til B	28,5			0,89	

Musik B til A	28,5			0,89	
Naturfag	50			1,78	
Psykologi C	5			0,16	
Psykologi C til B	12,5			0,39	
Religion C	5			0,16	
Religion C til B	28,5			0,89	
Retorik C	5			0,16	
Samfundsfag C	12,5			0,39	
Samfundsfag C til B	28,5			0,89	
Tysk C – fort.sprog	28,5			0,89	
Tysk C til B - fort.sprog	28,5			0,89	
Tysk B til A - fort.sprog	28,5			0,89	
3. fremmedsprog 0 til B	40			1,25	

Terminsprøver afvikles hvert år i marts måned for alle daghold, der har eksamen samme skoleår. Der er terminsprøver i fagene dansk A, engelsk B og A samt matematik C, B og A.

Screening og visitering – indsatsområde 2015-17

Ved studiestart foretager vi screeninger i engelsk, dansk og matematik i form af tests, der skal fastslå den enkelte kursists faglige niveau. I andre fag kan der, hvor det skønnes relevant, foretages screeninger.

Udover at fastslå et konkret fagligt niveau skal screeningerne danne grundlag for, at kursisten sammen med læreren bliver bevidst om faglige styrker og svagheder, således at kursisten kan tage ansvar for at gøre styrkerne stærkere og bearbejde svaghederne.

Hvis screeningen viser, at kursisten er placeret på et forkert niveau, vil vi gøre en særlig indsats for at finde et andet og mere passende uddannelsesforløb.

Læse- og skrivevejledning

På Vestegnen HF & VUC er der en gruppe læse- og skrivevejledere, som afholder læsekurser, hvor man træner faglig læsning, notatteknik og læsehastighed. Læse- og skrivevejlederne følger tillige op på screeningen ved at tilbyde undervisning i læsning og skrivning for både mindre grupper og for enkelte kursister. Endelig afholdes en kursusrække både i forbindelse med SSO og eksamensprojektet, samt et kursus i at tackle eksamensangst.

Læse- og skrivevejlederne samarbejder med skolens team, hold og faggrupper.

Evaluering

På Vestegnen HF & VUC foretager vi løbende evalueringer i flg. vores evalueringsplan, og som led i skolens samlede kvalitetssikring.

Læreren evaluerer løbende planlægning og gennemførelse af undervisningen med sine klasser og hold. Derudover foretages følgende formaliserede evalueringer:

- I den første tredjedel af holdforløbet/kursusåret foretages en elektronisk holdevaluering, hvor kursister reflekterer over, hvad der skaber et godt undervisningsmiljø, og hvordan de selv kan bidrage til det.

- Halvvejs i holdforløbet/kursusåret foretages en elektronisk fagevaluering, hvor kursisterne reflekterer over og vurderer undervisningens indhold, undervisningsformer, egen læringsstil og bidrag til undervisningen.
- Mindst 2 gange årligt gives der en formaliseret faglig feedback fra lærer til den enkelte kursist. Vi arbejder for tiden med måden, dette skal gøres på, men målet er, at den enkelte kursist skal blive bevidst om egne styrker, svagheder og udviklingspotentiale.
- Hvert andet år (efterår i lige år) gennemføres en skoleevaluering for både kursister (ETU) og medarbejdere (MTU). Fokusgrupper arbejder herefter videre med handleplaner for at forbedre forhold, som på baggrund af evalueringerne giver anledning til særlig opmærksomhed. Desuden bruges de to skoleevalueringer til at sammenligne os med lignende skoler.

Holdets studieplan og undervisningsbeskrivelse

Ud over Vestegnen HF & VUCs overordnede studieplan udarbejder den enkelte lærer og lærerteams konkrete studieplaner for de enkelte hold og klasser.

Holdenes studieplaner svarer til en årsplan og indeholder beskrivelser af undervisningsforløb. Studieplanen omfatter for hvert forløb som minimum følgende:

- Titel
- Målsætning for forløbet
- Uddannelsestid
- Arbejdsformer
- Mundtlig kompetenceudvikling
- Skriftlig kompetenceudvikling – herunder en afleveringsplan m. anslået kursisttid
- Øvrig kompetenceudvikling
- Evalueringsform

Det enkelte forløb planlægges og gennemføres med øje for en samlet progression for undervisningen, hvilket skal fremgå af studieplanen. Ved introduktionen af ethvert nyt forløb skal læreren som minimum fremlægge en konkret plan med de konkrete lektioner, materiale, lektier og aflevering.

Ved undervisningens start ligger en foreløbig studieplan (årsplan) på Vestegnen HF & VUCs intranet Fronter for holdets kursister. Studieplanen er i begyndelsen et planlægningsredskab, der ofte kun vil være udfoldet med overskrifter. Som undervisningen skrider frem, udbygges og revideres planen, således at det er en realiseret studieplan, der fremkommer.

Kursisterne diskuterer sammen med læreren studieplanens indhold og har medindflydelse på tilrettelæggelsen af undervisningen i de enkelte fag under hensyntagen til forskellige didaktiske principper, varierede arbejdsformer og brugen af IT.

For de 2-årige hf-klasser og fagpakker gælder desuden, at lærerteamene laver en samlet studieplan for at sikre en samlet koordinering af introforløb, det fortløbende arbejde med studiekompetencer og skriftlige afleveringer.

Undervisningsbeskrivelsen

Undervisningsbeskrivelsen er en beskrivelse af hele undervisningsforløbet. Undervisningsbeskrivelsen stemmer i store træk overens med den realiserede studieplan. Den færdige undervisningsbeskrivelse skal være tilgængelig for lærere, kursister og ledelse i Fronter og offentliggøres desuden på Vestegnen HF & VUCs hjemmeside ca. en måned før eksamensperioden begynder. Ved 2-årige hold skal der foreligge en fuldstændig undervisningsbeskrivelse for første år ved skoleårets afslutning.

Gennemførelsesvejledning

På Vestegnen HF & VUC har vi særligt fokus på at udvikle og støtte kursisternes ønske om at gennemføre en uddannelse, og her spiller studievejlederne en central rolle. Studievejlederne hjælper sædvanligvis med følgende ting:

- Uddannelsesplan og indmeldelse på hold
- Eventuel justering af uddannelsesplan undervejs i forløbet
- Personlige forhold, som har indflydelse på skolegangen og eventuel henvisning til andre steder
- Samarbejder med kursistens lærere og tutor med fokus på gennemførelse

Derudover er der en række andre centrale personer, som understøtter gennemførelsesarbejdet. Det er bl.a.:

- Faglæreren, som giver faglig og metodisk vejledning i relation til sit fag
- Tutoren, der som oftest er en af kursistens egne lærere og som tilbydes alle fuldtidskursister (mere end 15 ugentlige lektioner). Tutoren skal bl.a. medvirke til at udvikle kursistens studiekompetencer og læringsproces
- Uddannelses- og erhvervsvejleder fra Studievalg København, som vejleder med henblik på valg af videre uddannelse

Kursister som har særlige udfordringer i forbindelse med at gennemføre en uddannelse kan både søge om mentorstøtte og særlige hjælpemidler, der kan lette ens skolearbejde. Det er dog kun muligt at søge om en mentor eller særlige hjælpemidler, hvis man kan dokumentere behovet (f.eks. en lægeerklæring).

Det internationale perspektiv – studieture

På Vestegnen HF & VUC har vi tradition for at tage på en fælles 4 dages studietur til Berlin i løbet af efteråret for første års kursister på HF og nystartede kursister fra AVU. Turen er en faglig studietur, hvor der samtidig er fokus på, at kursister skaber nye fællesskaber på tværs af hold og årgange. Turen er frivillig og brugerbetalt.

Foruden den fælles skolestudietur tager 2. HF-klasserne og andre hold eller fagpakker, som ønsker det, på studietur i uge 10 eller 41. Også denne studietur er en faglig studietur, som bl.a. har til formål at få et internationalt syn på forskellige aspekter af undervisningen.

Oversigt over studieplansarbejdet, evalueringer og tutorsamtaler

Aktivitet	Hvornår	Hvem
Overordnet studieplan	Revision påbegyndes i februar, færdiggøres ved skoleårets slutning	Ledelsen
Studieplan for hold / klasser	Ved undervisningsstart og senest 14 dage efter. Revideres løbende	Lærer/team
Forløbsplaner	Senest ved forløbets opstart	Lærer/team

Undervisningsbeskrivelse (UVM-skabelon)	Løbende. Endelig udgave skal foreligge 4 uger inden undervisningens afslutning	Lærer
Holdevaluering	1 gang i hvert undervisningsforløb. En tredjedel inde i holdforløbet/kursusåret	Lærer Koordineres m. team Sendes til nærmeste leder
Fagevaluering	1 gang i hvert undervisningsforløb. Halvvejs i holdforløbet/kursusåret	Lærer Koordineres m. team Sendes til nærmeste leder
Faglig feedback	2 gange i hvert undervisningsforløb.	Lærer Koordineres m. team & tutor
Tutorsamtaler	2 samtaler i løbet af året.	Lærer Evt. i samarbejde m. studievejleder

For lærere: Følgende principper, planer og forløb uddyber forhold, som er nævnt i studieplanen. Papirerne findes på Fronter

- Introduktions- og værkstedsforløb inkl. studiebog
- Fagenes skriftlige progressionsplaner
- Evaluering og feedback på Vestegnen HF & VUC, sommer 2016 - Evalueringsplan
- Retningslinjer for fastholdelsesindsatsen På Vestegnen HF & VUC
- Årskalender
- Skabelon til studieplan
- Undervisningsministeriets skabelon til undervisningsbeskrivelser
- Spørgeskemaer til tutorsamtaler